

Lovforslag nr. L 86. Fremsat den 30. november 1994 af indenrigsministeren (Birte Weiss)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v., udlændingeloven og lov om social bistand

(Behandling af asylansøgninger fra personer fra det tidligere Jugoslavien med midlertidig opholdstilladelse m.v.)

§ 1

I lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v., jf. lovekendtgørelse nr. 893 af 27. oktober 1994, foretages følgende ændringer:

1. I § 8 indsættes som *stk. 5* :

»*Stk. 5.* En opholdstilladelse efter denne lov bortfalder, når der meddeles opholdstilladelse efter udlændingeloven.«

2. I § 15, *stk. 2*, indsættes som *3. pkt.* :

»Indenrigsministeren kan fastsætte nærmere regler om behandlingen af ansøgninger om asyl fra personer med midlertidig opholdstilladelse efter denne lov.«

§ 2

I udlændingeloven, jf. lovekendtgørelse nr. 894 af 27. oktober 1994, foretages følgende ændringer:

1. I § 9, *stk. 2*, indsættes som *nr. 5* :

»5) Hvis en udlænding med opholdstilladelse i medfør af lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v. uden for de i § 7, *stk. 1* og *stk. 2*, nævnte tilfælde på grund af krigshandlinger eller lignende uroligheder i det område, vedkommende ellers kan vende tilbage til, må antages at have behov for

fortsat midlertidig beskyttelse her i landet.«

2. I § 17 a, *stk. 1, 1. pkt.*, ændres »§ 47 a i lov om social bistand« til: »§ 47 a, *stk. 1*, nr. 1 – 8, i lov om social bistand«.

3. I § 17 a indsættes efter *stk. 1* som nyt stykke:

»*Stk. 2.* For personer, der er nævnt i § 47 a, *stk. 1*, nr. 9, i lov om social bistand, og som med henblik på at tage varigt ophold vender tilbage til hjemlandet eller det tidligere opholdsland, bortfalder opholdstilladelsen, når vedkommende har opholdt sig uden for landet i mere end 3 på hinanden følgende måneder.«

Stk. 2 bliver herefter *stk. 3*.

4. I § 17 a, *stk. 2*, der bliver *stk. 3*, ændres »*stk. 1*« til: »*stk. 1* og 2«.

5. I § 27 indsættes efter *stk. 1* som nyt stykke:

»*Stk. 2.* For så vidt angår udlændinge, der er meddelt opholdstilladelse i medfør af udlændingelovens § 7 og § 9, *stk. 2*, nr. 5, i umiddelbar forlængelse af en opholdstilladelse efter lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v., regnes de i *stk. 1* nævnte tidsrum fra tidspunktet for den første meddelelse af opholdstilladelse i medfør af lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v. eller, hvis ansøgningen om opholdstilladelse

delse er indgivet her i landet, fra tidspunktet for ansøgningens indgivelse. Fristen regnes fra det tidligste af de i 1. pkt. nævnte begyndelsestidspunkter.

Stk. 2 og 3 bliver herefter stk. 3 og 4.

6. § 46, stk. 2, ophæves og i stedet indsættes:

»Stk. 2. Direktoratets afgørelser kan, bortset fra de i § 9 stk. 2, nr. 5, § 33, § 42 a, stk. 4, 1. pkt., og § 53 a nævnte afgørelser, påklages til indenrigsministeren.

Stk. 3. Indenrigsministeren kan træffe bestemmelse om og fastsætte nærmere regler for Direktoratet for Udlændinges behandling af de af stk. 1 og 2 omfattede sager.«

§ 3

I lov om social bistand, jf. lovbekendtgørelse nr. 829 af 1. oktober 1992, som ændret ved bl.a. lov nr. 464 af 30. juni 1993 og lov nr. 362 af 18. maj 1994 og senest ved lov nr. 450 af 1. juni 1994, foretages følgende ændringer:

1. I § 47 a, stk. 1, nr. 7, udgår »samt«, i nr. 8 indsættes efter »eller § 9, stk. 2, nr. 4,«: »samt« og som nr. 9 indsættes:

»9) udlændingelovens § 9, stk. 2, nr. 5.«

2. I § 134 a, stk. 1, nr. 4, ændres »person, eller« til: »person,«, i nr. 8 ændres »§ 9, stk. 2, nr. 4.« til: »§ 9, stk. 2, nr. 4, eller« og som nr. 9 indsættes:

»9) udlændingelovens § 9, stk. 2, nr. 5.«

§ 4

Loven træder i kraft den 1. januar 1995.

§ 5

Stk. 1. §§ 1 og 3 gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Stk. 2. § 2 gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning sættes i kraft for disse landsdele med de afvigelser, som de særlige færøske og grønlandske forhold tilsiger.

F. t. l. vedr. opholdstilladelse til personer fra Jugoslavien m.v.

*Bemærkninger til lovforslaget**Almindelige bemærkninger**1. Indledning*

En del af gruppen af personer fra det tidligere Jugoslavien, som er meddelt midlertidig opholdstilladelse her i landet, er indrejst i Danmark som spontane asylansøgere. Det drejer sig om ca. 13.000 personer. I øvrigt er ingen person, der har midlertidig opholdstilladelse, afskåret fra at ansøge om asyl i henhold til udlændingelovens regler herom.

Personer fra det tidligere Jugoslavien, som er meddelt opholdstilladelse efter § 15 i loven, er registreret som asylansøgere. Det samlede antal asylansøgere fra det tidligere Jugoslavien, som har fået meddelt opholdstilladelse efter § 15, er ifølge Direktoratet for Udlændinge pr. 29. september 1994 opgjort til 12.955 personer.

For så vidt angår det samlede antal opholdstilladelser i medfør af lov om midlertidig opholdstilladelse er der ifølge de seneste oplysninger fra Direktoratet for Udlændinge pr. 1. november 1994 meddelt midlertidig opholdstilladelse til i alt 19.150 personer, der omfatter skønsmæssigt knap 9.000 sager.

Lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v. åbner mulighed for, at myndighederne, såfremt man giver en person midlertidig opholdstilladelse, kan udskyde sagsbehandlingen af vedkommendes asylansøgning. Udskydelsen kan maksimalt gælde i 2 år. De første beslutninger om udskydelse af asylsagsbehandlingen blev truffet i december 1992. Dette indebærer, at asylmyndighederne skal påbegynde asylsagsbehandlingen af de første sager i december 1994.

Forslaget indeholder en bemyndigelsesbestemmelse, hvorefter indenrigsministeren kan fastsætte teknisk-administrative retningslinjer for behandlingen af det store antal asylansøgnings fra personer fra det tidligere Jugoslavien med midlertidig opholdstilladelse, jf. afsnit 2 nedenfor.

Forslaget indeholder endvidere bestemmelser, der vedrører det fremtidige opholdsgrundlag og øvrige vilkår for krigsflygtninge fra det tidligere Jugoslavien, der opholder sig her i landet, jf. afsnit 3 nedenfor.

Forslaget indeholder endelig en særlig bestemmelse om adgangen til at inddrage opholdstilladelser i henhold til udlændingeloven, der er meddelt personer med midlertidig opholdstilladelse, jf. afsnit 4.

*2. Behandlingen af asylansøgninger fra personer fra det tidligere Jugoslavien med midlertidig opholdstilladelse**2.1. Det retlige grundlag for behandlingen af ansøgninger om asyl fra personer med midlertidig opholdstilladelse*

Som ovenfor nævnt kan sagsbehandlingen af asylansøgninger fra personer med midlertidig opholdstilladelse efter § 14 i lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v. udskydes i 2 år.

Af bemærkningerne til forslaget til lov nr. 933 af 28. november 1992 fremgår bl.a., at § 14 er indsat i loven for at sikre, at det administrative system, der behandler ansøgninger om asyl fra spontant indrejste asylansøgere, fortsat kan fungere på en tilfredsstillende måde. Det fandtes nødvendigt at etablere en administrativ ordning, der sikrer, at systemet ikke belastes ressourcemæssigt ved behandling af asylansøgninger fra personer, hvis behov for midlertidig beskyttelse mod tilbagesendelse er imødekommet ved lovforslaget.

Afgørelsen af, hvorvidt en person skal anerkendes som flygtning i Danmark, forudsætter en konkret individuel behandling af den enkelte ansøgers sag.

Et væsentligt element i den almindelige asylsagsbehandling vil være, at asylmyndighederne inddrager oplysninger om de aktuelle forhold i ansøgerens hjemland. Disse oplysninger sammenholdt med de konkrete forhold hos den enkelte ansøger er afgørende for, om ansøgeren skal gives asyl i henhold til udlændingelovens § 7.

Retsgrundlaget for behandlingen af asylansøgninger, hvor ansøgningen er indgivet af personer, der opholder sig her i landet, er udlændingelovens § 7, stk. 1-3.

Bestemmelsen i udlændingelovens § 7 er betydelig mere vidtgående end Danmarks forpligtelser ifølge flygtningekonventionen, idet den giver såvel konventionsflygtninge som de facto-flygtninge et egentligt retskrav på opholdstilladelse her i landet, såfremt de har Danmark som 1. asylland. Efter udlændingelovens § 7, stk. 3, kan opholdstilladelse nægtes, såfremt et andet land er udlændingens 1. asylland, dvs. såfremt udlændingen allerede har opnået beskyttelse i et andet land eller har nærmere tilknytning til et andet land, hvor udlændingen må antages at kunne opnå beskyttelse.

Udlændingelovens § 7, stk. 1, omhandler det såkaldte konventionsflygtningebegreb. Afgørende for, om en udlænding er omfattet af udlændingelovens § 7, stk. 1, er, om udlændingen falder ind under definitionen i flygtningekonventionen fra 1951.

Kernen i flygtningekonventionens definition af flygtningebegrebet er, at udtrykket »flygtning« skal finde anvendelse på enhver person, der »som følge af velbegrunnet frygt for forfølgelse på grund af sin race, religion, nationalitet, sit tilhørsforhold til en særlig social gruppe eller sine politiske anskuelser, befinder sig uden for det land, i hvilket han har statsborgerret, og som ikke er i stand til – eller på grund af sådan frygt ikke ønsker – at søge dette lands beskyttelse«.

Udlændingelovens § 7, stk. 2, omhandler det såkaldte de facto-flygtningebegreb. Det første led i begrebet omhandler asylgrunde, der minder om flygtningekonventionens asylgrunde, men som ikke opfylder konventionens betingelser.

Det andet led i begrebet drejer sig om grunde, der ikke ligner konventionens, men som dog på den anden side er tungtvejende for den enkelte asylansøger.

Fælles for de to led er, at der er tale om personer, der ikke opfylder konventionens betingelser. Det kan skyldes, at den forfølgelse, der påberåbes, er begrundet i andre forhold end dem, der er nævnt i konventionen. Det kan også skyldes, at der ikke er tale om frygt for forfølgelse, men derimod er tale om frygt for en efter dansk retstradition ganske urimelig sanktion, som efter vedkommende lands lovgivning i den givne situation vil ramme enhver borger, der måtte have forset sig på samme måde. Det kan endelig skyldes, at myndighederne ikke har anset opfyldelsen af konventionens betingelser for godtgjort i situationer, men hvor man alligevel ikke har fundet grundlag for at kræve, at vedkommende skal vende tilbage til sit hjemland.

Som nævnt skal hver asylsag som hovedregel vurderes konkret med inddragelse af alle de omstændigheder af individuel og generel karakter, som knytter sig til sagen.

Dog er det fast antaget i flygtningeretten, at det i helt ekstreme situationer kan blive nødvendigt at tildele flygtningestatus efter en såkaldt gruppebedømmelse, hvorved hvert enkelt medlem af gruppen »prima facie« (dvs. ved mangel på bevis på det modsatte) betragtes som flygtning.

Det har ikke i dansk udlændingeadministration været aktuelt at anvende sådanne betragtninger, idet der ikke er opstået sådanne helt ekstreme situationer, hvor der af praktiske årsager ikke har kunnet foretages en asylvurdering af hver enkelt sag på individuelt grundlag.

En gruppebedømmelse vil aldrig kunne falde ud til et afslag, idet dette vil være i strid med flygtningekonventionen og princippet om non-refoulement.

2.2. Administrative retningslinjer for behandlingen af asylansøgninger fra personer med midlertidig opholdstilladelse

2.2.1. Indenrigsministeriets overvejelser herom

Indenrigsministeriet har – bl.a. på baggrund af det meget store antal asylansøgninger, der skal behandles – nærmere overvejet, hvorledes behandlingen af disse asylansøgninger mest hensigtsmæssigt kan tilrettelægges.

Det bemærkes herved, at asylmyndighederne efter Indenrigsministeriets opfattelse ikke med de nuværende ressourcer vil være i stand til at iværksætte en asylsagsbehandling af ansøgninger fra de bosniske krigsflygtninge.

Der vil derfor blive oprettet et særligt kontor i Direktoratet for Udlændinge, som får den opgave at ekspedere asylansøgningerne fra de bosniske krigsflygtninge. Der er allerede søgt om det nødvendige personale hertil.

Der bør tillige ske en vis teknisk-administrativ tilrettelæggelse af sagsbehandlingen.

Indenrigsministeriet finder på baggrund af de foretagne overvejelser, at der bør fastsættes visse nærmere administrative retningslinjer for behandlingen af de omhandlede sager med henblik på at sikre en hensigtsmæssig behandling af sagerne, der samtidig vil være retssikkerhedsmæssigt fuldt ansvarlig.

Det foreslås derfor, at der optages en bemyndigelsesbestemmelse i lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v., hvorefter indenrigsministeren kan fastsætte nærmere retningslinjer om behandlingen af asylansøgninger fra personer med midlertidig opholdstilladelse efter lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v.

De administrative retningslinjer, der vil blive fastsat i medfør af den foreslåede bemyndigelsesbestem-

melse, vil blive udarbejdet på grundlag af drøftelser i en arbejdsgruppe bestående af repræsentanter fra Direktoratet for Udlændinge, Flygtningenævnet, Dansk Flygtningehjælp, Udenrigsministeriet og Indenrigsministeriet.

De administrative retningslinjer, der således vil blive udarbejdet, vil kunne indeholde nærmere bestemmelser om opdelingen af ansøgningerne på grundlag af de områder, som krigsflygtningene kommer fra, gruppering af ansøgningerne på grundlag af forskellige etniske tilhørsforhold samt opdeling af de forskellige persongrupper med hensyn til asylmotiv.

Det må understreges, at der alene vil blive tale om en gruppering af sager med henblik på, at der i sager, som henhører under en af de pågældende grupper, efter en konkret og individuel vurdering meddeles asyl her i landet. Det vil dog ved behandlingen af de sager, som henhører under en af de pågældende grupper, være naturligt ved afgørelsen at tage hensyn til, at der efter en umiddelbar vurdering vil skulle meddeles asyl i de pågældende sager.

De sager, der står til et afslag på asyl, vil ikke blive omfattet af den påtænkte gruppering, men vil som hidtil blive underkastet en konkret og individuel behandling. Den påtænkte gruppering af sager vil således være i overensstemmelse med de retsgarantier, som er knyttet til asylproceduren, samt i overensstemmelse med bestemmelsen i flygtningekonventionens artikel 33 om, at en flygtning ikke må udvises eller afvises til sådanne områder, hvor vedkommendes liv eller frihed ville være truet på grund af race, religion, nationalitet, tilhørsforhold til en særlig social gruppe eller politiske anskuelser (princippet om non-refoulement).

Endvidere vil der kunne fastsættes retningslinjer vedrørende sagsgangene i forbindelse med behandlingen af ansøgninger om asyl fra personer med midlertidig opholdstilladelse. Der vil i den forbindelse kunne fastsættes nærmere retningslinjer om indhentelse af baggrundsoplysninger fra Udenrigsministeriet og andre myndigheder og organisationer, herunder om løbende opdatering af disse, uden at der herved sker nogen indskrænkning i asylmyndighedernes adgang til at træffe afgørelse om oplysningen af den enkelte sag.

De udarbejdede retningslinjer vil blive sendt til Folketingets Retsudvalg til orientering.

2.2.2. En mulig gruppering af de bosniske krigsflygtninge

Det må i forbindelse med udarbejdelsen af de nævnte retningslinjer vurderes, om det er hensigtsmæssigt at foretage en opdeling af ansøgningerne

om asyl, således at asylmyndighederne kan behandle ansøgningerne i større grupper.

Opdelingen af ansøgninger om asyl fra de bosniske krigsflygtninge med henblik på at lette sagsbehandlingen kan tænkes foretages på flere forskellige måder.

Som en første mulighed kan man forestille sig en gruppering af de forskellige persongrupper med hensyn til *asylmotiv*.

En stor del af ansøgerne fra det tidligere Jugoslavien har i den forbindelse alene angivet borgerkrigen som asylmotiv. En del af dem har oplyst, at de er flygtet, fordi de var udsat for etnisk udrensning i det område, de boede i. I forbindelse hermed har nogle været udsat for overgreb, typisk beslaglæggelse af privat ejendom, trusler og chikane. Den enkelte udrensning er ofte foregået på den måde, at de pågældende har fået en frist til at forlade deres bolig/landsby.

På baggrund af udlændingemyndighedernes kendskab til sagerne vil følgende grupperinger af ansøgningerne kunne overvejes:

- *De pågældende har været udsat for individuelle overgreb.*
- *Unddragelse af militærtjeneste.*
- *Blandet ægteskab.*

Direktoratet for Udlændinge har på baggrund af telefonisk indhentede oplysninger fra et antal indkvarteringscentre med forskellige forbehold i relation til definitionen af en blandet ægteskab skønmæssigt over for Indenrigsministeriet anslået, at omkring 3.000 til 3.500 af de personer, der er meddelt midlertidig opholdstilladelse i Danmark, har relationer til et blandet ægteskab, enten som ægtefælle eller barn.

Det bemærkes i den forbindelse, at der ikke er nogen fastlagt definition for, hvornår en person er af den ene eller anden etniske herkomst. Det må derfor antages, at der vil være adskillige grænsetilfælde, f.eks. hvor den ene ægtefælles forældre er af forskellig etnisk herkomst, hvor det ikke umiddelbart kan afgøres, hvorvidt det pågældende par skal betragtes som et blandet ægteskab eller ej.

- *Mænd i den våbenføre alder.*

Antallet af mænd i den våbenføre alder, der efter de for tiden foreliggende oplysninger er 16-60 år, som har fået meddelt opholdstilladelse efter § 15, udgør ifølge udlændingemyndighedernes foreløbige opgørelser i alt 3.659 personer.

- *Personer, som har været udsat for etnisk udrensning og kommer fra et område, hvor der fortsat foregår udrensninger af den pågældende etniske befolkningsgruppe.*

– *Personer, som kommer fra et område, der er ramt af kamphandlinger.*

– *Personer, som eventuelt kan tage ophold i andre republikker i det tidligere Jugoslavien eller andre lande.*

Denne gruppe omfatter bl.a. personer, som er statsborgere i et tredjeland (typisk Kroatien eller Serbien), har dobbelt statsborgerskab eller har mulighed for at tage varigt ophold i andre republikker i det tidligere Jugoslavien, f.eks. på grund af ægteskab.

Som en *anden mulighed* kan det endvidere vurderes, hvorvidt det er hensigtsmæssigt at foretage en opdeling af ansøgerne på grundlag af *de områder, som krigsflygtningene kommer fra.*

En *tredje mulighed* vil være at kategorisere ansøgningerne på grundlag af ansøgernes forskellige *etniske tilhørsforhold.*

Som en *fjerde mulighed* kan man vurdere, hvorvidt det er hensigtsmæssigt at *kombinere de enkelte mulige grupperinger* af ansøgningerne – kumulative omstændigheder – med henblik på at opnå den administrativt hurtigste og smidigste behandling af ansøgningerne.

Det bemærkes, at en gruppering af ansøgningerne i forbindelse med en iværksættelse af asylsagsbehandlingen naturligvis bl.a. vil afhænge af en vurdering af de baggrundsoplysninger, der foreligger på det tidspunkt hvor ansøgningerne skal behandles.

Udlændingemyndighederne vil i den kommende tid løbende skulle indhente opdaterede baggrundsuplysninger herom til brug for asylsagsbehandlingen.

2.2.3. *Opfølgning af de fastsatte retningslinjer*

Indenrigsministeriet vil løbende nøje følge asylsagsbehandlingen med henblik på at sikre, at asylsagsbehandlingen skrider planmæssigt frem, således at alle asylansøgningerne fra personer med midlertidig opholdstilladelse tilsigtes afgjort af Direktoratet for Udlændinge i løbet af 1995.

Det forudsættes, at afviklingen af asylsagerne vil finde sted således, at nye ansøgninger om asyl fra bosniske krigsflygtninge vil kunne behandles i takt med indgivelsen af disse ansøgninger.

3. *Opholdstilladelse efter udlændingelovens regler til bosniske krigsflygtninge, der får afslag på asyl*

Den sagsbehandling, som efter § 14 i lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v. skal påbegyndes i december 1994 vedrørende asylansøgninger fra personer med midlertidig opholdstilladelse, må forventes at

indebære, at nogle af de personer, som i dag har midlertidig opholdstilladelse, vil få asyl her i landet. Den persongruppe, som i dag har midlertidig opholdstilladelse her i landet, vil derved fremover blive inddelt i to grupper med forskellig opholdsstatus og forskellige rettigheder.

De personer, som får asyl her i landet, får opholdstilladelse med henblik på varigt ophold her i landet og vil af Direktoratet for Udlændinge blive overgivet til Dansk Flygtningehjælp med henblik på, at de pågældende kan indgå i Dansk Flygtningehjælps integrationsprogram og blive indsluset i det danske samfund. De pågældende personer vil endvidere i samme omfang som danskere have ret til at modtage sociale ydelser efter bistandsloven.

De personer, som får afslag på asyl her i landet, vil derimod efter det hidtidige regelsæt fortsætte med at have midlertidig opholdstilladelse her i landet. Den pågældende persongruppe vil endvidere fortsat få deres underhold dækket af Direktoratet for Udlændinge og være undergivet Dansk Flygtningehjælps aktiveringsprogram med de vilkårsforbedringer af indkvarterings-, uddannelses- og beskæftigelsesmæssig art, der blev gennemført ved lov nr. 425 af 1. juni 1994 om ændring af lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v.

I den forbindelse bemærkes, at Direktoratet for Udlændinge over for gruppen af bosniske krigsflygtninge, der ikke har søgt om asyl, vil oplyse om denne mulighed samt tilkendegive, at asylsagsbehandlingen, i det omfang det ud fra de givne ressourcer er muligt, vil blive søgt gennemført i løbet af 1995. Direktoratets tilkendegivelse vil gælde alle de bosniske krigsflygtninge, som indgiver ansøgning om asyl inden 31. december 1994.

Der vil således opstå betydelige forskelle i, hvilke indkvarteringsmæssige, sociale, uddannelsesmæssige og beskæftigelsesmæssige rettigheder gruppen af personer fra det tidligere Jugoslavien vil opnå ved et fortsat ophold her i landet.

På denne baggrund foreslås det, at der indføres en bestemmelse i udlændingelovens § 9, stk. 2, nr. 5, der indebærer, at de personer med midlertidig opholdstilladelse, som får afslag på asyl, fremover vil kunne få opholdstilladelse i henhold til udlændingeloven i stedet for som hidtil lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v.

Efter den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 9, stk. 2, nr. 4, kan der efter ansøgning gives opholdstilladelse, hvis ganske særlige grunde i øvrigt taler derfor.

Indenrigsministeriet har overvejet mulighederne for i medfør af udlændingelovens § 9, stk. 2, nr. 4, at give opholdstilladelse til de personer med midlertidig opholdstilladelse, der får afslag på eller ikke har ansøgt om asyl.

Efter forarbejderne til bestemmelsen tager bestemmelsen i § 9, stk. 2, nr. 4, navnlig sigte på udlændinge, der opfylder betingelserne for at kunne gennemføre en uddannelse her i landet, eller som skal gennemgå et højskoleophold, udlændinge, der kommer hertil som led i udveksling af skoleelever, udlændinge, der søger midlertidigt au-pair-ophold her i landet, præster, missionærer og andre med lignende opgaver, der skal virke inden for et trossamfund her i landet, eller udlændinge med væsentlig tilknytning til Danmark, f.eks. i kraft af tidligere langvarigt ophold her i landet eller mangeårigt arbejde for danske interesser (betænkning 968/1982, side 142-143).

Bestemmelsen kan herudover anvendes i andre enkeltstående tilfælde.

Efter Indenrigsministeriets opfattelse er det således ikke muligt i medfør af udlændingelovens § 9, stk. 2, nr. 4, på et mere generelt grundlag at meddele opholdstilladelse til grupper af udlændinge, der for tiden har et midlertidigt beskyttelsesbehov her i landet.

Det foreslås derfor, at der indsættes en særlig bestemmelse i udlændingelovens § 9, stk. 2, nr. 5. Hensigten med denne løsning er imidlertid i alle tilfælde at stille de personer, som omfattes af den foreslåede bestemmelse, som de asylansøgere, der får opholdstilladelse efter § 9, stk. 2, nr. 2, eller nr. 4.

Hensigten med overførsel af opholdsgrundlaget fra lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v. til udlændingeloven er på den lovteknisk mest smidige måde at opnå, at også de personer med midlertidig opholdstilladelse, der får afslag på asyl, vil overgå til Dansk Flygtningehjælps integrationsprogram og blive omfattet af bistandslovens regelsæt vedrørende udbetaling af kontanthjælp og andre sociale ydelser. De pågældende personer vil endvidere få fri adgang til det danske arbejdsmarked ligesom de anerkendte flygtninge.

Det må imidlertid understreges, at det overordnede sigte fortsat er, at gruppen af krigsflygtninge fra det tidligere Jugoslavien skal vende hjem.

De personer med midlertidig opholdstilladelse, der opnår asyl her i landet, kan efter udlændingelovens almindelige regler få opholdstilladelsen inddraget inden for 3 år regnet fra asylansøgningens indgivelse, jf. udlændingelovens § 19, stk. 2, jf. stk. 1, nr. 1, hvis grundlaget for meddelelse af asyl bortfalder. For personer, der har ansøgt om asyl inden den 27.

juni 1992 er fristen 2 år. Det fremgår af forarbejderne til udlændingeloven (betænkning nr. 968/1982), at inddragelse af en opholdstilladelse til en flygtning efter § 19, stk. 1, nr. 1, kun bør ske, såfremt de omstændigheder, der begrundede anerkendelsen som flygtning har i landet, klart er bortfaldet, således at det må anses for åbenbart ugrundet, at den pågældende ikke ophører med at opholde sig her i landet som flygtning.

De personer med midlertidig opholdstilladelse, der får afslag på asyl, og som nu foreslås omfattet af udlændingeloven, skal fortsat have en midlertidig opholdstilladelse her i landet, der vil kunne inddrages, når det midlertidige beskyttelsesbehov ikke længere er til stede.

Det er endvidere hensigten, at det integrationsprogram, som tilbydes gruppen af bosniske krigsflygtninge, må justeres, således at flygtningegruppen fortsat kan få tilbudt de nødvendige undervisningsmæssige og beskæftigelsesmæssige programmer med henblik på at gøre flygtningegruppen rustet til en eventuel hjemvenden. Hjemvendelsessigtet vil således også indgå som en bestemmende faktor for integrationsprogrammets nærmere indhold.

En nærmere udmøntning af dette særlige integrationsprogram vil snarest blive foretaget i samarbejde med Dansk Flygtningehjælp og andre involverede myndigheder. Eventuelle lovgivningsmæssige initiativer vil blive fremsat på et senere tidspunkt i folketingsåret 1994-95.

Det forudsættes, at personer, der har midlertidig opholdstilladelse, og som har ansøgt om asyl, ikke får behandlet en ansøgning om opholdstilladelse efter § 9, stk. 2, nr. 5, før asylsagen er behandlet.

Det foreslås endvidere, at personer med midlertidig opholdstilladelse, der får afslag på asyl, men som fremover får opholdstilladelse efter udlændingelovens regler, omfattes af den i bistandsloven indførte adgang for flygtninge m.fl. til at få udbetalt økonomisk støtte til at repatriere. Herved sker der ingen nævneværdige ændringer i de pågældende personers retlige stilling, idet personer med midlertidig opholdstilladelse i dag i medfør af særlige regler i lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v. kan få økonomisk støtte til tilbagevenden til det tidligere Jugoslavien.

Det forhold, at personer med midlertidig opholdstilladelse, der får afslag på asyl, fremover omfattes af samme repatrieringsordning som flygtninge m.fl., får dog den utilsigtede konsekvens, at de pågældende får fortrydelsesret i 6 måneder i stedet for som hidtil efter lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v. i 3 måneder.

Da hensigten med at overføre den pågældende persongrupperes opholdsgrundlag fra lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v. til udlændingeloven ikke har været at forbedre de pågældende personers muligheder for at forblive i hjemområdet i det tidligere Jugoslavien og samtidig bevare deres opholdsstatus her i landet, foreslås udlændingelovens regler om fortrydelsesret ændret, således at de pågældende personer fremover har en fortrydelsesret på 3 måneder. En sådan frist må anses for at give en person fra det tidligere Jugoslavien rimelig tid til at vurdere genbosætningsmulighederne i det område, vedkommende stammer fra og ønsker at vende tilbage til.

Endvidere foreslås bistandslovens regler ændret, således at personer med midlertidig opholdstilladelse, hvis opholdsgrundlag overføres til bistandsloven, fremover underkastes samme regler i henseende til statslig refusion af ydelser og undergivelse af Dansk Flygtningehjælps integrationsprogram som flygtninge.

Lovforslaget indeholder endelig en bestemmelse om, at Direktoratet for Udlændinges afgørelser om, hvorvidt en person fra det tidligere Jugoslavien har det fornødne beskyttelsesbehov her i landet til at få tildelt opholdstilladelse i medfør af udlændingeloven, ikke kan påklages til Indenrigsministeriet. Vurderingen af, om der foreligger det fornødne beskyttelsesbehov her i landet til at meddele opholdstilladelse, er den samme efter den foreslåede bestemmelse i udlændingeloven som efter lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v. Da meddelelsen af opholdstilladelse efter lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v. alene er henlagt til Direktoratet for Udlændinge, forekommer det naturligt at videreføre denne ordning.

Det er dog en forudsætning, at mere principielle spørgsmål, som måtte opstå i forbindelse med Direktoratet for Udlændinges behandling af sager om opholdstilladelse efter den foreslåede bestemmelse, afgøres i et snævert samarbejde med Indenrigsministeriet. Navnlige må Direktoratet for Udlændinges beslutning om generel hjemsendelse af personer fra det tidligere Jugoslavien under henvisning til, at forholdene i det tidligere Jugoslavien må anses for således normaliserede, at en tilbagevenden vil være mulig og forsvarlig, træffes i et snævert samarbejde med Indenrigsministeriet.

Såfremt der måtte være personer med midlertidig opholdstilladelse, der ikke har indgivet ansøgning om asyl eller som fratræder ansøgning herom, vil de pågældendes retsstilling ikke blive berørt af lovforslaget. De pågældende vil have fortsat midlertidigt

ophold her i landet efter reglerne i lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien.

4. Inddragelse af opholdstilladelser efter udlændingelovens regler til bosniske krigsflygtninge

De personer, som i dag har midlertidig opholdstilladelse efter lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v., vil som nævnt under afsnit 2 have mulighed for at få påbegyndt sagsbehandlingen af deres ansøgning om asyl og vil have mulighed for at få meddelt asyl. Hvis det viser sig, at de pågældende får afslag på asyl, foreslås det, at de pågældende vil få opholdstilladelse efter udlændingelovens regler, såfremt der fortsat på grund af krigshandlingerne i det tidligere Jugoslavien er behov for midlertidig beskyttelse her i landet, jf. den foreslåede bestemmelse i udlændingelovens § 9, stk. 2, nr. 5.

Såfremt det viser sig, at forholdene i det tidligere Jugoslavien efter meddelelsen af asyl bliver så normaliserede, at den enkelte bosniske krigsflygtning ikke er udsat for nogen individuel forfølgelsesrisiko, vil opholdstilladelsen efter udlændingelovens almindelige regler kunne inddrages inden for en 3-årig periode, hvis grundlaget for opholdstilladelse er bortfaldet. Tilsvarende gælder, såfremt det midlertidige beskyttelsesbehov efter meddelelsen af opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9, stk. 2, nr. 5, bortfalder som følge af normaliserede forhold i det tidligere Jugoslavien.

Efter udlændingelovens almindelige regler vil opholdstilladelsen kunne inddrages, så længe udlændingen ikke lovligt med henblik på varigt ophold har boet her i landet i 3 år.

Efter Indenrigsministeriets opfattelse må man tage udgangspunkt i, at de opholdstilladelser, som meddeles efter udlændingeloven til de bosniske krigsflygtninge, bør meddeles på samme vilkår som opholdstilladelser i øvrigt til udlændinge. Udlændingelovens almindelige inddragelsesregler bør derfor også gælde for opholdstilladelser til bosniske krigsflygtninge.

I relation til bosniske krigsflygtninge gør der sig imidlertid det særlige forhold gældende, at et stort antal af de personer, som er blevet meddelt midlertidig opholdstilladelse i medfør af lovens §§ 1, 4 og 15 a, ikke har indgivet ansøgning om asyl på nuværende tidspunkt. Når denne persongruppe indgiver ansøgning om asyl og senere får asyl, vil 3-årsfristen skulle regnes fra det forholdsvis sene tidspunkt for indgivelsen af ansøgning om asyl. Dette forekommer urimeligt set i forhold til de personer med midlerti-

dig opholdstilladelse, som har indgivet ansøgning om asyl allerede ved indreisen.

For at skabe lige vilkår for de bosniske krigsflytninge, uanset på hvilket tidspunkt de har indgivet ansøgning om asyl her i landet, foreslås der indsat en lovbestemmelse i udlændingeloven, der bevirker, at den særlige 3-årsfrist i udlændingeloven netop for bosniske krigsflytninge skal regnes fra den første midlertidige opholdstilladelse eller, hvis ansøgning om asyl er indgivet på et tidligere tidspunkt her i landet, fra dette tidspunkt.

5. Hørte myndigheder

Indenrigsministeriet har forinden lovforslagets fremsættelse sendt et udkast til lovforslaget til høring hos Direktoratet for Udlændinge og Dansk Flygtningehjælp.

6. Økonomiske og administrative konsekvenser af lovforslaget

6.1. Indledning

Idet det ikke er muligt at skønne over andelen af personer med midlertidig opholdstilladelse, som vil blive omfattet af lovforslaget, kan de samlede økonomiske konsekvenser af lovforslaget ikke gøres endeligt op.

Nedenfor gennemgås de økonomiske konsekvenser af de enkelte bestemmelser i lovforslaget. De økonomiske konsekvenser er dels beregnet i forhold til gældende regler, dels i forhold til et nyt særligt integrationsprogram, som regeringen agter at gennemføre for de bosniske krigsflytninge. Set i forhold til gældende regler medfører lovforslaget samlet set en merudgift i forhold til en videreførsel af de nugældende midlertidige opholdstilladelser, men set i forhold til det særlige program, som regeringen agter at gennemføre, skønnes der ikke merudgifter ved forslaget.

Regeringen agter at gennemføre et særligt forløb for bosniske krigsflytninge, der i tid og indhold vil føre til mindre udgifter i forhold til nugældende regler.

6.2. Midlertidig opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9, stk. 2, nr. 5

Forslaget forventes ikke at medføre væsentlige administrative merudgifter, idet det forudsættes, at den ekstra sagsbehandling, som forslaget medfører, er af begrænset omfang.

6.3. Det særlige program for personer, der får asyl eller opholdstilladelse efter § 9, stk. 2, nr. 5

Lovforslaget indebærer, at krigsflytninge, som

meddeles midlertidig opholdstilladelse efter § 9, stk. 2, nr. 5, vil overgå til Dansk Flygtningehjælp med henblik på at gennemføre et integrationsprogram.

I det nuværende integrationsprogram varetager Dansk Flygtningehjælp indslusning og boligplacering af flytningene i det danske samfund. Derudover varetager Dansk Flygtningehjælp med visse undtagelser (jf. Socialministeriets bekendtgørelse nr. 14 af 4. januar 1993, samt § 134 a i lov om social bistand) administration og udbetaling af ydelser efter bistanndsloven.

Det nuværende integrationsprogram gennemføres inden for årlige personpriser på 111.721 kr. (FFL 1995-niveau). Hertil kommer udgifter til tilskud til amternes udgifter til danskundervisning på gennemsnitligt 20.160 kr. årligt pr. person under integration. Idet der bortses fra udgifter til kommuner, jf. nedenfor, udgør de statslige udgifter for flytninge i integrationsfasen således ca. 132.000 kr.

Efter de gældende regler i lov om midlertidig opholdstilladelse ville de pågældende personer fortsat skulle have midlertidig opholdstilladelse her i landet med underholdsudgifter dækket af Direktoratet for Udlændinge og modtage Dansk Flygtningehjælps aktiveringsprogram m.v. Underhold af flytninge med midlertidig opholdstilladelse er på ændringsforslag til Finanslov 1995 angivet til 91.700 kr., mens aktiveringsordninger gennemføres inden for en gennemsnitlig personpris på ca. 28.000 kr. inkl. særlige puljer til etablering og voksenundervisning. Den samlede årsudgift efter de gældende regler er således i 1995 budgetteret til 119.700 kr.

Lovforslaget vil på den baggrund medføre årlige merudgifter på ca. kr. 12.300 i den 18-månedersperiode, hvor den i lovforslaget nævnte persongruppe er omfattet af Dansk Flygtningehjælps integrationsprogram.

Regeringen agter imidlertid at gennemføre et særligt program for de krigsflytninge, der får asyl henholdsvis opholdstilladelse efter § 9, stk. 2, nr. 5.

Det særlige program vil reflektere de bosniske flytninges to-årige ophold i Danmark, herunder at en stor del af flytningene har deltaget i undervisning og beskæftigelsesordninger under aktiveringsprogrammet og vilkårsforbedringerne. Disse forhold forventes at kunne resultere i en kortere integrationsperiode for de bosniske flytninge.

Der vil derudover være mulighed for administrative besparelser ved sammenlægning af aktivitets- og integrationsprogrammerne for de bosniske flytninge.

Såfremt det måtte vise sig nødvendigt, agter rege-

ringen at fremsætte lovforslag med henblik på gennemførelse af de særlige programmer.

Således foretager en arbejdsgruppe med deltagelse af Indenrigsministeriet, Finansministeriet og Dansk Flygtningehjælp for tiden en udredning af mulighederne for at tilrettelægge et særskilt integrationsforløb for bosniske krigsflygtninge, som meddeles asyl, og angive de økonomiske rammer herfor. Indenrigsministeriet har endvidere nedsat et udvalg vedrørende integration af flygtninge og indvandrere, der skal fastlægge det nærmere indhold af integrationsprogrammet for bosniske krigsflygtninge.

Gennemførelsen af det særlige program betyder, at den enkelte krigsflygtning vil modtage et integrationsprogram af en gennemsnitlig varighed på 9 måneder.

Dette betyder, at lovforslaget alt i alt ikke vil føre til merudgifter.

6.4. Kommunaløkonomiske konsekvenser

Ved folkeregistrering indgår udenlandske statsborgere i opgørelsen af udligningen af beskatningsgrundlag og udgiftsbehov efter lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner og amtskommuner.

I tilskuds- og udligningsloven er endvidere fastsat regler om tilskud til kommunernes merudgiftsbehov vedrørende serviceforanstaltninger m.v. for indvandrere og flygtninge og tilskud til kommunernes merudgiftsbehov vedrørende forsørgelse og sociale udgifter til flygtninge.

Tilskudsordningen vedrørende indvandrere og flygtninge omfatter udenlandske statsborgere uden for Norden, EU og Nordamerika baseret på statsborgerskab i CPR-registret. Kommunerne vil således ved folkeregistrering af sådanne statsborgere modtage tilskud efter denne ordning.

For tilskudsordningen vedrørende sociale udgifter gælder, at der ydes tilskud for flygtninge, der har haft opholdstilladelse fra 1½ år til 10½ år. Da der ikke findes nogen opgørelse over antallet af flygtninge i hver kommune, er denne tilskudsordning baseret på statsborgerskab i CPR-registret. Afgrænsningen af flygtningenerationer fastsættes af indenrigsministeren i henhold til § 31 i tilskuds- og udligningsloven.

Indenrigsministeriet følger løbende udviklingen i flygtningetilgangen for at kunne justere gruppen af lande, der skal indgå i beregningen af tilskud som mål for antallet af flygtninge. Forslaget vil kunne medføre et behov for en justering af den nuværende landeafgrænsning.

Regeringen vil lade dette spørgsmål og de samlede økonomiske virkninger for kommunerne af de sene-

ste års tilstrømning af krigsflygtninge indgå i de økonomiske forhandlinger mellem staten og kommunerne i foråret 1995.

6.5. Ændring af støtte til repatriering

Forslaget ventes at medføre merudgifter på indtil 10.000 kr. pr. person, som måtte vælge at repatriere. Det skal dog understreges, at der fortsat er en samlet besparelse ved repatriering, idet alle ydelser i forbindelse med bistandsloven m.v. bortfalder. Det skal dog anføres, at meget få personer hidtil har brugt repatrieringsmuligheden.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Bestemmelsen indebærer, at en opholdstilladelse i medfør af lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v. bortfalder, når der meddeles opholdstilladelse til den pågældende efter udlændingeloven, herunder § 7 (asyl) og § 9 samt den foreslåede bestemmelse i § 9, stk. 2, nr. 5. Bestemmelsen indebærer at opholdstilladelsen efter lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v. bortfalder, uden at der træffes særskilt afgørelse herom.

Til nr. 2

Det foreslås, at indenrigsministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler om behandlingen af asylansøgninger fra personer med midlertidig opholdstilladelse efter lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v.

Bemyndigelsesbestemmelsen indebærer, at indenrigsministeren kan fastsætte nærmere retningslinjer for, hvordan asylmyndighederne teknisk-administrativt kan sikre en hurtig og smidig behandling af ansøgningerne.

Der vil i retningslinjerne kunne fastsættes nærmere regler om opdelingen af ansøgningerne på grundlag af, hvilke områder krigsflygtningene kommer fra, gruppering af ansøgningerne på grundlag af de forskellige etniske tilhørsforhold samt opdeling af de forskellige persongrupper med hensyn til asylmotiv.

Endvidere vil bemyndigelsesbestemmelsen kunne anvendes til at fastsætte regler vedrørende sagsangene i forbindelse med behandlingen af ansøgninger om asyl fra personer med midlertidig opholdstilladelse.

Der vil endvidere kunne fastsættes retningslinjer om løbende opdatering af baggrundsmateriale, der

har betydning for behandlingen af asylansøgninger fra den omhandlede persongruppe.

Retningslinjerne vil blive udarbejdet således, at det sikres, at asylmyndighederne kan foretage en konkret, individuel vurdering i hver enkelt sag.

Retningslinjerne vil blive udarbejdet i samarbejde med asylmyndighederne.

Folketingets Retsudvalg vil blive orienteret om indholdet af de fastsatte retningslinjer.

Til § 2

Til nr. 1

Der foreslås indsat en ny bestemmelse i § 9, stk. 2, nr. 5, hvorefter der efter ansøgning kan meddeles opholdstilladelse, hvis en udlænding med opholdstilladelse i medfør af lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v. uden for de i § 7, stk. 1 og 2, nævnte tilfælde på grund af krigshandlinger eller lignende uroligheder i det område, vedkommende ellers kan vende tilbage til, må antages at have behov for fortsat midlertidig beskyttelse her i landet.

Om baggrunden for bestemmelsen henvises til punkt 3 i de almindelige bemærkninger.

Bestemmelsen om meddelelse af opholdstilladelse er fakultativ, således at opholdstilladelse i særlige tilfælde og efter en konkret vurdering vil kunne nægtes, selv om lovens betingelser i øvrigt er opfyldt. Det vil bl.a. kunne være tilfældet, hvor der er tale om personer, som er udvist med indrejseforbud.

Bestemmelsen forudsætter indgivelse af ansøgning om opholdstilladelse. En sådan ansøgning anses for at foreligge i og med, at de pågældende på et tidligere tidspunkt har indgivet ansøgning om asyl.

Det er en betingelse for at meddele opholdstilladelse efter denne bestemmelse, at udlændingen har opholdstilladelse i medfør af lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v., som ikke er udløbet, nægtet forlængelse eller inddraget, og at udlændingen har fået afslag på asyl efter udlændingelovens § 7, stk. 1 og 2. Afslaget skal være endeligt, dvs. meddelt af Flygtningene nævnet i normalprocedure-sager eller af Direktoratet for Udlændinge i åbenbart grundløs-procedure-sager. Et afslag på asyl efter § 7, stk. 4, vil ikke være tilstrækkeligt.

Det er ingen betingelse, at udlændingen har fået afslag på opholdstilladelse efter § 9, stk. 2, nr. 2, selv om en ansøgning om opholdstilladelse efter § 9, stk. 2, nr. 2, på den anden side ikke vil kunne nægtes under henvisning til en verserende sag om opholdstilladelse efter § 9, stk. 2, nr. 5.

Det er endvidere en betingelse for at meddele opholdstilladelse efter den foreslåede bestemmelse, at udlændingen på grund af krigshandlinger eller lignende uroligheder i det område, vedkommende ellers kan vende tilbage til, må antages at have behov for fortsat midlertidig beskyttelse her i landet. Vurderingen svarer til den beskyttelsesvurdering, som skal foretages efter lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v., jf. § 2, § 15, stk. 3, og § 15 a.

De opholdstilladelser, som vil skulle meddeles efter den foreslåede bestemmelse, skal meddeles med henblik på midlertidigt ophold her i landet på samme måde som humanitære opholdstilladelser efter § 9, stk. 2, nr. 2, eller nr. 4. Dette indebærer, at opholdstilladelsen i første omgang vil blive meddelt for 6 måneder med henblik på midlertidigt ophold. Såfremt der er grundlag for en forlængelse af opholdstilladelsen, jf. nedenfor, vil opholdstilladelsen på ny blive meddelt for 6 måneder med henblik på midlertidigt ophold. Såfremt der er grundlag for en forlængelse, vil opholdstilladelsen herefter blive meddelt for 12 måneder med henblik på midlertidigt ophold. Skal opholdstilladelsen forlænges, vil opholdstilladelsen herefter blive meddelt med henblik på varigt ophold. Tidsubegrænset opholdstilladelse vil herefter blive meddelt i overensstemmelse med Direktoratet for Udlændinges nuværende praksis for meddelelse af opholdstilladelse efter § 9, stk. 2, nr. 2 og nr. 4.

Der skal i forbindelse med en opholdstilladelse efter § 9, stk. 2, nr. 5, tillige meddeles arbejdstilladelse.

Der skal ved hver forlængelse af opholdstilladelsen på ny tages selvstændigt stilling til, om betingelserne for at meddele opholdstilladelsen er til stede.

Den midlertidige opholdstilladelse vil derfor kun blive forlænget, så længe de pågældende personer på grund af krigshandlinger eller lignende uroligheder i hjemlandet fortsat har et behov for midlertidig beskyttelse her i landet, jf. § 2 og § 15, stk. 3, i lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v. En generel tilbagesendelse til hjemlandet af personer, der har haft opholdstilladelse efter den foreslåede bestemmelse, vil forudsætte, at det blandt andet på baggrund af de tilkendegivelser, der forinden er indhentet fra UNHCR, Røde Kors eller anden tilsvarende international organisation, kan lægges til grund, at forholdene i det pågældende område må anses for således normaliserede, at en tilbagevendende vil være mulig og forsvarlig. Det må forudsættes, at dette kan ske under ordnede og sikrede forhold.

En midlertidig opholdstilladelse efter § 9, stk. 2, nr. 5, vil således bevare sin midlertidighed i 2 år reg-

net fra meddelelsen af den første opholdstilladelse efter § 9, stk. 2, nr. 5, og vil i denne periode kunne nægtes forlænget, når den pågældende persongruppe ikke længere har behov for beskyttelse her i landet. En midlertidig opholdstilladelse efter § 9, stk. 2, nr. 5, vil også på ethvert tidspunkt kunne inddrages samt efter meddelelsen af opholdstilladelse med henblik på varigt grundlag (dvs. efter 2 år regnet fra den første opholdstilladelse efter § 9, stk. 2, nr. 5) kunne nægtes forlænget, hvis de i udlændingelovens § 19 nævnte betingelser er opfyldt for inddragelsen/nægtelsen af forlængelse.

Der henvises her til den foreslåede bestemmelse i udlændingelovens § 27, stk. 2, vedrørende beregningen af begyndelsestidspunktet for den i udlændingelovens § 19, stk. 2, nævnte 3-årsfrist for inddragelse eller nægtelse af forlængelse af opholdstilladelsen.

Personer, der meddeles opholdstilladelse efter § 9, stk. 2, nr. 5, vil ikke være afskåret fra at søge asyl, anmode om fortsat behandling af en frafaldet asylansøgning eller begære en tidligere afgjort asylsag genoptaget m.v.

Til nr. 2

Ændringen er af redaktionel karakter og skyldes den foreslåede udvidelse af den persongruppe, som efter bistandslovens § 47 a kan oppebære repatrieringsstøtte. Der henvises til bemærkningerne til § 1, nr. 3.

Til nr. 3

Der foreslås indsat et nyt stk. 2 i § 17 a, stk. 1, om, hvornår opholdstilladelsen her i landet bortfalder for personer fra det tidligere Jugoslavien, som meddeles opholdstilladelse i medfør af den foreslåede bestemmelse i § 9, stk. 2, nr. 5, og som med henblik på at tage varigt ophold vender tilbage til hjemlandet eller det tidligere opholdsland. Bestemmelsen indebærer, at der først sker bortfald af opholdstilladelsen her i landet, når vedkommende har opholdt sig uden for landet i mere end 3 på hinanden følgende måneder.

Forslaget har en nær sammenhæng med forslaget om, at personer med opholdstilladelse i medfør af den foreslåede bestemmelse i § 9, stk. 2, nr. 5, kan modtage økonomisk støtte efter bistandsloven til repatriering efter samme regler som for flygtninge, jf. herved forslaget til en ændret affattelse af bistandslovens § 47 a.

Forslaget skal ses i sammenhæng med, at udlændinge, som er omfattet af repatrieringsordningen for flygtninge m.fl., efter den gældende regel i § 17 a bevarer deres opholdstilladelse i 6 måneder. For flygt-

ninge m.fl., der lovligt har boet her i landet i mindst 6 år, er fristen dog 12 måneder.

Det er ingen betingelse for at bevare sin ret til opholdstilladelse efter den foreslåede bestemmelse, at den pågældende udlænding har modtaget økonomisk støtte til repatrieringen. Det er tilstrækkeligt, at udlændingen med henblik på at tage varigt ophold vender tilbage til hjemlandet eller det tidligere opholdsland. I relation til personer fra det tidligere Jugoslavien må det være tilstrækkeligt, at vedkommende vender tilbage til et område inden for det tidligere Jugoslavien.

I den situation, hvor udlændingen efter 3-måneders-perioden ønsker at vende tilbage til Danmark, kan Direktoratet for Udlændinge i medfør af § 17, stk. 2, efter ansøgning bestemme, at opholdstilladelsen alligevel ikke skal anses for bortfaldet. Dette forudsætter dog i almindelighed, at overskridelsen af 3-måneders-fristen har været undskyldelig.

Der vil endvidere i denne situation kunne meddeles opholdstilladelse efter § 15 a i lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v., såfremt betingelserne for at meddele opholdstilladelse efter denne bestemmelse i øvrigt er opfyldt. Det vil dog kunne indgå i udvælgelsen af de personer, som har et umiddelbart beskyttelsesbehov, at der er tale om en person, der frivilligt er vendt tilbage til det tidligere Jugoslavien. Der vil ligeledes kunne meddeles opholdstilladelse efter § 1, § 4, § 4 a og § 15, forudsat at betingelserne herfor er opfyldt.

Såfremt der i denne situation er meddelt midlertidig opholdstilladelse på ny, vil opholdstilladelse efter den foreslåede bestemmelse i § 9, stk. 2, nr. 5, komme på tale, hvis betingelserne i medfør af denne bestemmelse er opfyldt.

Til nr. 4

Ændringen er en konsekvensrettelse i forhold til forslaget under § 2, nr. 3.

Til nr. 5

Den foreslåede bestemmelse i § 27, stk. 2, indeholder en særlig regel om beregningen af begyndelsestidspunktet for de i § 27, stk. 1, nævnte tidsrum, for så vidt angår opholdstilladelser, der i medfør af udlændingelovens § 7 eller i medfør af den foreslåede bestemmelse i udlændingelovens § 9, stk. 2, nr. 5, er meddelt til personer med opholdstilladelse i medfør af lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v.

Det er således en betingelse for bestemmelsens anvendelse, at opholdstilladelse i medfør af de om-

handlede bestemmelser i udlændingeloven er meddelt en person, som på tidspunktet for meddelelsen af den første opholdstilladelse efter udlændingeloven havde opholdstilladelse efter lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v. Om den nærmere forståelse af udtrykket »personer med midlertidig opholdstilladelse« henvises til bemærkningerne til § 2, nr. 1.

Bestemmelsen omhandler alle de i § 27, stk. 1, nævnte frister, dvs. navnlig fristen i § 19, stk. 2, for inddragelse af en tidsbegrænset opholdstilladelse, hvad enten opholdstilladelsen er meddelt med henblik på varigt eller midlertidigt ophold, og for nægtelse af forlængelse af en opholdstilladelse med henblik på varigt ophold, jf. § 11, stk. 2. Nægtelse af forlængelse af en opholdstilladelse med henblik på midlertidigt ophold vil derimod også kunne ske efter udløbet af fristen i § 19, stk. 2, jf. § 11, stk. 2.

Bestemmelsen indebærer, at begyndelsestidspunktet for de nævnte frister skal regnes fra tidspunktet for den første meddelelse af opholdstilladelse i medfør af lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v. eller fra tidspunktet for indgivelse af ansøgning om opholdstilladelse her i landet. Det er her en forudsætning, at der er tale om en ansøgning om opholdstilladelse, der er indgivet her i landet og i henhold til samme bestemmelse i udlændingeloven som den nu meddelte opholdstilladelse. Ansøgning om asyl betragtes i denne relation dog også som indeholdende en ansøgning om opholdstilladelse efter § 9, stk. 2, nr. 5, jf. bemærkningerne ad § 2, nr. 1. Fører de to beregningskriterier til forskellige tidspunkter, skal det tidligste begyndelsestidspunkt vælges.

Til nr. 6

Bestemmelsen i § 46, stk. 2, foreslås ændret, således at Direktoratet for Udlændinges afgørelser i anledning af ansøgning om opholdstilladelse i henhold til § 9, stk. 2, nr. 5, ikke kan påklages til Indenrigsministeriet.

Bestemmelsen vedrører Direktoratet for Udlændinges afgørelser om afslag på opholdstilladelse efter § 9, stk. 2, nr. 5, samt Direktoratet for Udlændinges afgørelser om inddragelse, nægtelse af forlængelse og bortfald af opholdstilladelse efter denne bestemmelse.

Bestemmelsen skal bl.a. ses på baggrund af, at Direktoratet for Udlændinge ved meddelelse af opholdstilladelse efter § 9, stk. 2, nr. 5, skal tage stilling til, om den pågældende fortsat har behov for midlertidig beskyttelse her i landet. Denne vurdering bør i lighed med beskyttelsesvurderingen efter lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra

det tidligere Jugoslavien m.v. alene foretages af Direktoratet for Udlændinge.

Afskæringen af klageadgang udelukker imidlertid ikke, at Indenrigsministeriet i kraft af det almindelige over-undersørelsesforhold over indflydelse på Direktoratets behandling af disse sager. Det må herunder forudsættes, at principielle spørgsmål i forbindelse med behandlingen af ansøgninger om opholdstilladelse her i landet forelægges for Indenrigsministeriet. Dette gælder navnlig Direktoratet for Udlændinges beslutning om generel hjemsendelse af personer fra det tidligere Jugoslavien under henvisning til, at forholdene i det tidligere Jugoslavien må anses for således normaliserede, at en tilbagevenden vil være mulig og forsvarlig.

En generel tilbagesendelse til hjemlandet af personer, der har haft opholdstilladelse efter den foreslåede bestemmelse, vil forudsætte, at det blandt andet på baggrund af de tilkendegivelser, der forinden er indhentet fra UNHCR, Røde Kors eller anden tilsvarende international organisation, kan lægges til grund, at forholdene i det pågældende område må anses for således normaliserede, at en tilbagevenden vil være mulig og forsvarlig. Det må forudsættes, at dette kan ske under ordnede og sikrede forhold.

Der foreslås indsat en bestemmelse i § 46, stk. 3, hvorefter indenrigsministeren kan træffe bestemmelse om, herunder fastsætte nærmere regler for Direktoratet for Udlændinges behandling af de af stk. 1 og 2 omfattede sager.

Til § 3

Til nr. 1

Bestemmelsen i § 47 a, stk. 1, foreslås ændret, således at den personkreds, som vil kunne opnå støtte til repatriering, udvides til også at omfatte personer med opholdstilladelse i medfør af den foreslåede bestemmelse i udlændingelovens § 9, stk. 2, nr. 5.

Personer fra det tidligere Jugoslavien med midlertidig opholdstilladelse, som efter endeligt afslag på asyl får opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9, stk. 2, nr. 5, vil herefter under samme vilkår som personer med opholdstilladelse efter §§ 7-8 kunne opnå økonomisk støtte, såfremt de ønsker at tage varigt ophold i deres hjemland eller tidligere opholdsland. De pågældende personer vil til gengæld ikke kunne oppebære økonomisk støtte i medfør af § 16 a i lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v.

Det er en betingelse for at opnå økonomisk støtte, at udlændingen med henblik på at tage varigt ophold vender tilbage til hjemlandet eller det tidligere opholdsland. I relation til personer fra det tidligere

Jugoslavien må det være tilstrækkeligt, at vedkommende vender tilbage til et område inden for det tidligere Jugoslavien.

Hjælpen til repatriering vil ikke kunne betinges af, at en person med opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9, stk. 2, nr. 5, vender tilbage til hjemlandet eller det tidligere opholdsland sammen med evt. familiemedlemmer, som ligeledes har opholdstilladelse her i landet. Dette gælder heller ikke personer, som oprindeligt har fået midlertidig opholdstilladelse i medfør af § 4 a i lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v., selv om den familiemæssige tilknytning har dannet grundlag for den midlertidige opholdstilladelse.

De øvrige vilkår for at opnå repatriering er de samme som for flygtninge m.fl.

Til nr. 2

Den særlige refusionsregel i bistandslovens § 134 a foreslås ændret, således at udbetaling af ydelser efter bistandsloven til en udlænding, der har opholdstilladelse efter den foreslåede bestemmelse i udlændingelovens § 9, stk. 2, nr. 5, refunderes af staten efter samme regler som for flygtninge.

Såfremt en udlænding med midlertidig opholdstilladelse, der har opnået endeligt afslag på asyl, opnår opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9, stk. 2, nr. 5, vil vedkommende ikke længere få sit underhold dækket af Direktoratet for Udlændinge, ligesom Direktoratet for Udlændinge ikke længere har ansvaret for at indkvartere vedkommende på et indkvarteringscenter, jf. § 7 i lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v. Den pågældende udlænding vil herefter være berettiget til at opnå ydelser efter bistandsloven under samme vilkår som herboende, da bi-

standsloven gælder for enhver, der opholder sig her i landet, jf. bistandslovens § 1.

Den foreslåede ændring af refusionsbestemmelsen indebærer, at staten i de første 1½ år efter datoen for opholdstilladelsen yder 100 pct. refusion af kommunernes udgifter til ydelser efter en række nærmere opregnede bestemmelser i bistandsloven, jf. nærmere § 134 a, stk. 2. I perioden mellem 1½ og 6½ år efter datoen for opholdstilladelsen ydes der 75 pct. refusion af kommunernes udgifter, hvorefter der i almindelighed ydes 50 pct. refusion, jf. nærmere § 133.

Ændringen indebærer endvidere, at en udlænding med opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9, stk. 2, nr. 5, bliver omfattet af Dansk Flygtningehjælps integrationsprogram, idet udlændinge, som er omfattet af bistandslovens § 134 a, stk. 1, efter bekendtgørelse nr. 14 af 4. januar 1993 om bistand til udlændinge, der er omfattet af § 134 a, stk. 1, i lov om social bistand, fra Dansk Flygtningehjælp modtager hjælp efter en række nærmere opregnede bestemmelser i bistandsloven. Hjælpen ydes efter denne bekendtgørelse i almindelighed for en periode for 18 måneder, medmindre der med en kommune indgås aftaler om et kortere integrationsforløb.

For personer, som ikke er omfattet af Dansk Flygtningehjælps forpligtelse til at yde hjælp efter bistandsloven, påhviler denne forpligtelse opholds-kommunen, jf. nærmere bistandslovens § 10.

Til § 4

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. januar 1995.

Til § 5

Bestemmelsen indeholder ikrafttrædelsesbestemmelser for Færøerne og Grønland.